

Barndom

Mine bedsteforældres ejendom

Min Far og Mor – Lars Christian og Ellen Andersen - blev gift d. 25. januar 1928, og da var jeg på vej. Jeg blev født den 26. maj 1928 på Tranten Øster Hornum sogn, Støvring, ved mine bedsteforældre (Chresten og Jensine Simonsen), som boede på Øster Hornum Trant.

Jeg var vist et sølle syg skravl og blev derfor hjemmedøbt, og de gav mig navnet Annalise Jensine Andersen. Min Far og Mor havde ikke fået noget at bo i og måtte være ved hver deres forældre, men da jeg var blevet lidt ældre flyttede mor til Gl. Skørping med mig til min Farmor, og så var vi der, til de fik købt et Landbrug. Det vil sige, der var 30 tdl. hede, hvor kun 8 tdl. var pløjet første gang og tilsået med korn. Det har sikkert været rug, for det var vist det eneste, der kunne gro lige efter lyngen. Det var i året 1929, men årstiden hvor de begyndte der, kender jeg ikke.

Min Far og Mor

Det var denne ejendom som mine forældre købte i 1929 og fik opdyrket fra hede og til god jord.

Så blev der taget et stykke af heden med, ligesom der var tid. Far gik også på arbejde, og han slog sten til skærver, som blev brugt til at lave nye veje med. Det var ligesom Jens Vejmand, og stenene havde han samlet op i søen og på heden. Imens passede Mor Dyrene, Køer og Grise og der var også Heste.

Da jeg var ca. 3½ år, fik min faster og onkel en lille dreng, men da de var meget unge kom han til Mor og Far for at blive passet, så det var en slags lillebror jeg fik der. Han var bare 10 dage og var hos os til han var 3 år. Han hed Svend, og jeg husker da mange gode ting fra den tid. Når Svends mor kom med et eller andet til ham, fik jeg ligesådan, enten det var tøj, slik eller en anden ting.

Og det var selvfølgelig slemt at skulle af med ham igen. Han blev da også ved at kalde mig storesøster og var meget glad for Mor og Far. Svend blev bager og havde en dejlig forretning i Hasseris, men han døde da han var lidt over 60 år.

Her er Svend og jeg

Det landbrug mine forældre købte, var meget tæt ved min Mors forældre, som også var begyndt på heden omkring år 1906. Det har været drøje år, indtil jorden gav noget udbytte. Min Far var født på Sjælland, men var vist bare et år, da hans forældre flyttede til Gl. Skørping på "Hanehøj", som også var landbrug. Hans Far, Hans Andersen (1886-1918), var vist en meget dygtig og moderne landmand efter tiden, men han døde desværre af hårde influenza (den spanske syge), som var efter første verdenskrig.

Nå men det var jo, hvad jeg selv kan huske, der skal skrives om, og der er jo ikke en hel masse de første år. Men jeg kan fortælle, at når vi, Svend og jeg, var med ude i marken, kunne det være både kedeligt og koldt, men der lå et lille hus helt ude ved enden af Fars og Mors marker. Der boede et par ældre mennesker, og når vi gik derover, kom vi ind i varmen. Konen hed Johanne og manden Julius, og så var der en voksen søn. Vi var nok sultne, for vi fik altid en stor "finmelmad" kaldte vi den, og så var der et stort lag puddersukker på.

Det var et lille hus. Vi gik ind i køkkenet udefra, og så var der en lille stue og stengulv over det hele. Inde i stuen stod der en seng i hver side. I den ene sov Johanne og Julius, og i den anden sov den voksne søn. Det var et meget fattigt hjem, men der var en varme og en godhed som vi ikke finder mange steder i dag. I den anden ende af huset var stalden, og der fandtes ikke bedre velplejede dyr end der.

Jeg kan huske, at der blev plukket tyttebær så længe der var hede. Det var mor, bedstemor og mostre, og vi børn var selvfølgelig også med. Men vi skulle passe meget på hugorme, dem var der mange af på heden. Min bedstefar kørte med hestevogn til Ålborg og solgte tyttebærrene på grønttorvet. Han havde muligvis andre ting med også, jeg husker bare de store baljer med bær.

Så kom tiden, da Svend skulle hjem til sine forældre, det var en sorgens tid for både ham og far og mor. Når der var nogen, der spurgte mig, om ikke jeg savnede Svend, sagde jeg altid nej, men selvfølgelig var det et stort savn og træls at gå alene.

Mit barndomshjem lå meget tæt ved Øster Hornum Sø, og en dag jeg gik i kanten af vandet, fandt jeg en enkrone. Den ville min far gerne have, så skulle jeg nok få et påskeæg. Det har nok været om foråret. Så tog far i Brugsen og købte både margarine, sukker og flere ting. Jeg kan huske, hvor glad mor så ud, da hun pakkede op, men der var også en pose til mig med 4-5 påskeæg på størrelse med et hønseæg. Det var meget slik på en gang.

Farmors ejendom i Gl. Skørping

Jeg var også på ferie ved min farmor i Skørping, og det var altid sjovt for farmor kunne finde på det utroligste, både lege og fortælle historier eller få en af de andre til og klæde sig ud, så jeg blev bange og sprang op til hende.

Min farmor var meget dygtig til at strikke, jeg fik et par nye strømper hvert år, og så blev der strikket nye fødder i dem fra året før, og det var lange strømper. Dengang brugte piger ikke lange bukser, så var det godt med lange varme strømper. Farmor kunne strikke en strømpe på en aften, så det gik hurtigt med at få nye "hoser."

Og når vi var mange der skulle sove hos farmor, blev den store fodpose lagt ind på gulvet i soveværelset. Den var af fåreskind og beregnet til at have benene i, når man var ude at køre i hestevogn om vinteren. Det var en fryd at være dem, der skulle sove i den.

Min mors forældre, som var naboer til mit hjem, kom jeg selvfølgelig tit op til, og min bedstemor fortalte mig om, hvor syg jeg var, da jeg var helt lille. Min mor sagde altid, at hvis hun ikke havde været hjemme ved bedstemor med mig, havde hun aldrig holdt liv i mig. Men nu er jeg snart en gammel kone, så det er da holdt i nogen år.

Men jeg blev vist noget forkælet af mine mostre og morbrødre, der var flere fætre og kusiner, og vi havde nogen dejlige bedsteforældre.

Så kom tiden hvor jeg skulle i skole, og der var langt at gå, men der var jo nogen og følges med. Men det første stykke var jeg alene, så om vinteren når der var mørkt, fulgte min far mig, indtil jeg kunne se lyset i min mosters køkkenvindue, så skulle jeg gå efter det og følges med min fætter derfra.

Det år jeg begyndte i skole, fik jeg en lillesøster. Den 31. august 1935 blev Karen født, og det blev andre tider, for så var der jo ikke bare mig at tage hensyn til. Jeg var nok lidt forvænt med at være enebarn. Allerede knap to år efter den 22. maj 1937 kom Elly til verden.

Det var hårdt at være Mor. Der var meget arbejde med landbruget og der var to spædbørn og mig, der skulle i skole og selvfølgelig se pæn ud i tøjet. Alt vask foregik med håndkraft. Først skulle vandet trækkes op af en brønd og bæres ind i køkkenet varmes på komfuret og al kogevaske var også på komfuret der var mange tunge løft. Mor var lille og spinkel men må have været stærk, for hun har virkelig klaret meget.

Her er jeg med mine to små søstre Elly og Karen

Jeg tror nok, at det blev bedre med økonomien. Jeg husker, at vi fik elektricitet, og det var et stort fremskridt. Det var det år, vi fik en lillebror. Hans blev født den 18. december 1938 og var bare et par dage, da vi første gang kunde trykke på kontakten for at få lys i lampen. Det var et stort øjeblik, og min morbror Elmer, der var ude i marken for at pløje kunne se det, og gav sig til at synge "Der er lys i lampen lille mor" - han var altid med på en masse kunster.

Min lillebror Hans

Så var vi pludselig 4 børn, og de tre var små. Så kunne man mærke, hvordan det var at være storesøster. Der blev en masse at hjælpe med, og Mor var vist ikke så stærk, efter at Hans blev født. Vores faster Helga havde været ved os i tre måneder om sommeren før for at hjælpe og det var bare dejligt. Hun sang hele tiden, og når vi var i marken sammen, fortalte hun mig mange ting, som mine forældre nok ikke vilde synes om, hvis de vidste det. Jeg var kun 11 år, og det var voksensnak, men for mig var det spændende at blive indviet i den voksne verden.

Helga tog mig også med i biografen og det var vældig sjovt, for mine skolekammerater som boede i byen, kom der jo, mens vi, der kom ude fra landet ikke så nemt kunne komme der om aftenen.

Helga havde selv født en lille pige i julen før, som døde fordi hun kom for tidligt. Hun var så lillebitte. Jeg så hende, for vi var på besøg ved bedstemor, og det var der Helga var, da hun fødte.

Men den sommer Helga var hos os, var fuld af sjov, og der var mange unge mennesker hele tiden. Men da det blev efterår, flyttede hun igen. Der var nok ikke penge til fast hjælp hele tiden. Men så kom vi hen til tiden, hvor Hans kom til verden. Det var vist en hård fødsel for min mor, jeg ved ikke hvad der var i vejen. Jeg husker bare, at der var læge, og at de voksne var meget alvorlige og mor var meget syg. Det gik jo alligevel, og Hans var en sød lille dreng. Jeg blev taget meget med i at passe ham. Det må virkelig have været hårdt at være mor med fire børn, de tre små og en der skulle i skole. Alt det vasketøj, der skulle ordnes, uden at der var vand indlagt i huset. Og samtidig var der også meget at lave i stald og mark, hvor Mor også måtte tage fat og vi børn også, så snart vi var store nok, Far havde arbejde ved andre for at tjene penge indtil ejendommen kunne give nok til en familie at leve af.

Om sommeren var der altid liv og glade dage eller aftener, der kom jo mange badegæster til søen. Så havde Mor altid Kaffe og Kage, for det var tit familie og venner, der kom og besøgte os, når de var ved søen for at bade.

Jeg husker en gang, da jeg ikke var så stor. Mor og jeg kunne høre, hvordan der var nogen piger, der morede sig, og vi kunne høre både Fars og Elmers stemmer også. Så sagde Mor til mig: ”Du må godt gå ned til Far og sige, du gerne vil have en is, det har Mor lovet dig”. Jeg var jo for lille til at tyde pigernes udtryk, men jeg har senere forestillet mig det. Jeg har nok vært en fem–seks år.

Så kom den triste tid hvor Danmark blev besat af Tyskerne. Det var niende april 1940. Jeg husker det meget tydeligt alle de store flyvemaskiner, der fløj ganske lavt hen over os, en meget utryg tid, men man vænnede sig jo til det. Og vi børn og unge tænkte nok ikke så dybt over alvoren. Men uhyggeligt var det, når lysekronen klirrede, fordi der blev bombet og skudt med kanoner i Ålborg.

Og der var også mangel på mange ting, så vi fik rationeringsmærker, så vi bare kunne købe lidt af de forskellige ting så som sukker, mel, smør, te, kaffe, tøj. Mange ting var erstatningsvarer, men min far var god til og snakke med forretningsfolk. Da vi var så mange børn, kunne der godt blive kaffemærker i overskud, og de var gode at have med, når han fandt ud af at der var tøj i metermål eller andet godt i en bestemt forretning i Ålborg. Det var vist et par ældre Damer, som godt kunne bruge ekstra kaffemærker. Alle kneb kunne bruges, og det varede flere år efter krigen, jeg tror først det var i 1952-53, at vi holdt op med de mærker, når vi skulle ud at handle.

1947 **KØBEKORT** 1947
D A M M A R K
Kvinder

Stilling: *Husmoder*
 Navn: *Ellen L. Andersen*
 Adresse: *Øster Hornum Kommune Tranten*
 Fødselsaar: *1906* Fødselsdato: *20/8*

Udfyldes af Kommunalbestyrelsen.

Købekortet er strengt personligt. Overdragelse af Kortet er forbudt. De til Kortet knyttede Mærker — der hverken samlet eller enkeltvis maa fraklippes Kortet, før Købet finder Sted — bliver først gyldige efter nærmere Bestemmelse af Handelsministeriet. Mærkerne skal afklippes af Sælgeren eller i Overværelse af denne. Løse Mærker er ugyldige.

København i Marts 1947. *Ø. Hornum Køberegistrat*
 pr. *Støvring*
 Handelsministeriet

Paategninger og Afstemplinger

<i>17/9-47</i>	<i>Ph. Bechmanns Eftg. Møllervej</i>
<i>20/9 47</i>	<i>Buhlabe 89-4</i>
	<i>Ø. Hornum A. Larsen</i>

Paategninger og Afstemplinger		Paategninger og Afstemplinger	
<i>8/8-45</i>	<i>Par Løst 23-45</i>	<i>18/6-46</i>	<i>Chr. Møller Skørping</i>
<i>17/8-45</i>	<i>"Tatol" S. Lammeholst</i>	<i>1/7 46</i>	<i>Chr. Møller Skørping</i>
<i>25-9-45</i>	<i>"Tatol" Ø. Hornum Nr. 25</i>		<i>Axel Nielsen Skørping</i>
<i>15/1 1946</i>	<i>"Tatol" P. Hammum Nr. 25</i>	<i>L 82 CITY FODTØJ, Aalborg</i>	
<i>17/1-46</i>	<i>Ph. Bechmanns Eftg. v/ Munch Jørgensen</i>	<i>1 Par</i>	
<i>26-26-46</i>	<i>1 Par Buhlabe</i>	<i>Købt paa Mrk.</i>	<i>Ø. Hornum Varehus v/ A. Larsen</i>
<i>L 82 CITY FODTØJ, Aalborg</i>		<i>2-11-46</i>	<i>F.D.B. Manufaktur - Magasin</i>
<i>29/2 1948</i>	<i>1 Par Løst Nr. 39-40</i>	<i>25/11-46</i>	<i>1 Underbøjle 63-5</i>
<i>10/2-46</i>	<i>Varehuset BORGPORTEN Artfællesskab</i>	<i>29/11 46</i>	<i>1 Par</i>
<i>L 82 CITY FODTØJ, Aalborg</i>		<i>4/12-46</i>	<i>Købt paa Mrk.</i>
<i>15/11 1946</i>	<i>1 Par Løst Nr. 38</i>		<i>HUGO WÖHLK Vesterbro 87 - Aalborg</i>
<i>13/6 46</i>	<i>Tatol Hoyer A 6</i>		<i>Den blaa Butik</i>
<i>17/6-46</i>	<i>1 Par Buhlabe H. 8-9-1-2</i>	<i>3/12 46</i>	<i>1 Par Løst E 6-8</i>
		<i>47 65</i>	<i>Købt paa Mrk. Aalborg</i>
			<i>»Den blaa Butik« Aalborg</i>

Ungdom

Den 22. marts i året 1942 blev jeg konfirmeret, og så skulle jeg ikke i skole mere. Det var jeg meget ked af, men der var ikke ret mange, der blev ved i skolen efter de syv år. Jeg havde en skøn konfirmationsfest. Jeg skulle sidde ved siden af min Bedstefar, det var jeg meget glad for, jeg var ikke vant til at komme til bordet sammen med de voksne. Jeg plejede at skulle hjælpe de små, så der kom også snart en og hev i mig, men min moster Helga fik dem sat på plads, for den dag skulle jeg være fri, men det var jo ikke så nemt for dem at vide. Men en dejlig dag var det. Der var så meget sne, at vi blev kørt til kirke i kane. Min morbror Elmer kørte, og mine farbrødre og faste og onkler fra Skørping kom også i kane, og farbror Niels kom gående, for til fest det ville han.

Jeg blev konfirmeret den 22. marts 1942 i Øster Hornum Kirke

Det var dyrt for forældrene, hvis vi skulle blive ved med at gå i skole. Så enten skulle man ud at arbejde eller hjælpe derhjemme. Jeg var så heldig at der var brug for min hjælp derhjemme. Og det var jo rart nok, selvom man godt nok skulle lave noget Jeg skulle hjælpe i stalden og i marken. Det var sommetider hårdt. Om sommeren var jeg med i mosen for at hjælpe med at grave tørv, og det var både varmt og noget vi blev trætte af. Men hvis der var noget sjov i Øster Hornum,

kunne vi hurtigt få trætheden vasket af nede i søen og komme afsted på cykel, hvis vi var så heldige at have én, der var køreklar. Ellers gik vi. Der var altid nogen at følges med og af sted det skulle man jo.

Det var en dejlig tid, selvom krigen lagde en dæmper på det. Der var mørklægning, ingen lys måtte ses, for så kunne de engelske flyvere bedre orientere sig.

Det var også på denne tid, at mine Bedsteforældre solgte deres landbrug og havde fået bygget hus i Øster Hornum. Det var vist i 1943. Min morbror havde lavet alle murstenene hjemme i laden!

*Mine Bedsteforældres
hus i Øster Hornum*

Den 7. januar 1944 fik vi en lillebror mere. Det var Chresten, en lillebitte fyr, som fik skoldkopper, da han bare var to måneder gammel. Han var meget syg og var fyldt med blærer over hele den lille krop og fik store sår. Men han blev rask, og Chresten var en glad dreng med lyse krøller. Men han ville ikke sige noget. Først da han var to år, begyndte han at snakke - og så har der også været en værre knæven af ham siden.

Min lillebror Chresten

Mine forældre syntes nu, at det var på tide jeg kom hjemmefra, ud og lære noget andet end det derhjemme. Det blev så til en plads i huset på en gård i Guldbæk, men bare for vinteren om sommeren var der brug for mig derhjemme. Det var en rar husmor jeg kom til at arbejde for, der var nok at lave men det var jeg vant til, der var fire små drenge fra ni måneder til syv år og en voksen søn, og noget af tiden en ungarl.

Det var en dejlig vinter, jeg fik lært en hel del, plus jeg lærte andre unge mennesker at kende, vi havde det så skønt med hverandre. Vi samledes på skolen og lærte lidt regning og dansk. Det var en ældre lærer der var i den lille skole, men han var vist god til unge mennesker. Og så spillede vi dilletant. Det var rigtig sjovt, både når vi indøvede, og når vi skulde spille det for venner og forældre, og hvem der ellers gad og se på det.

Så kunne det ske at lærerens kone kom ind og spurgte, hvor mange vi var, og inviterede på kaffe. Der var et eller to stykker kage til hver og kaffe eller saftvand. Så var der fyldt op, vi sad gulvet, hvis der ikke var stole nok, men det var hyggeligt.

Sådan gik vinteren og det blev forår, jeg skulle flytte hjem igen. Det var jeg meget ked af, men der var brug for min hjælp derhjemme. Den sidste tid i Guldbæk var lidt kritisk, for tyskerne kom og tog Hestene. De var nok klar over, at krigen snart var slut og så var det rart med et køretøj når de skulle hjemad. Men der kom en og fortalte det, så de unge mænd på gårdene kom i en fart på ryggen af en af hestene og en eller to ved siden af og så ud i Skoven tæt ved. Men på den sidste Gård nåede de ikke at komme afsted, før tyskerne var der og da Konen ville nægte dem at tage hestene blev hun truet med skydevåben, og så var hun nødt til at lade dem gå med hestene.

Men anden gang jeg var i huset, var det ikke så godt. Det var et krævende sted at være, og det var svært at gøre alting rigtigt, så jeg tudede de første tre uger. Men så blev man vant til det, og jeg blev også glad for at være der, for der var alle moderne hjælpemidler såsom Køleskab, Fryser og Badeværelse, som slet ikke var almindeligt dengang.

Der gik så en vinter mere med sjov og fest sammen med alle vennerne i fritiden og arbejde om dagen. En dejlig tid var det, men til maj måtte jeg hjem igen og hjælpe med landbruget. Det var sommetider hårdt, men man var ung og vant til at bestille noget. Jeg kunne godt blive sur, når jeg skulle muge ud i stalden om aftenen, og der så kom en veninde på besøg, som ikke var vant til den slags arbejde. Men jeg havde nu et godt hjem alligevel, der er jo ingen skade sket ved at lære at bestille noget

Der var da meget sjov og fest. Vi var en 20-30 unge der på skift samledes på skift i vores hjem. Så hyggede vi os med leg og dans. Der var nogen stykker, der spillede Harmonika, og var der ikke plads til at danse i stuerne, så var der jo laden, og vi morede os til den lyse morgen. Det fik jeg mange skældud for, indtil det var min tur til at samle flokken, for de sidste tog først af sted efter at Far var kørt på mælketur, og Mor var færdig med at fodre til morgen. Nogle af de unge mennesker hjalp min far med fodringen, og nu vidste de, hvem det var, jeg morede mig sammen med.

Det var en dejlig tid, for der var altid mange unge mennesker ved søen om sommeren. Jeg havde en nøgle til en robåd, så der var altid nogen, der gerne ville med ud og sejle. Men vi roede ikke længere ud, end vi kunne bunde, for hvis min Far så det, blev nøglen til Båden taget fra mig

Der kom en vinter igen, og jeg kom igen til Guldbæk på Skovgården en gang mere. Men det var ikke så godt for nu havde jeg fundet mig en ven, og det var fruen meget utilfreds med, så vi var ikke altid gode venner. Og det endte da også med at jeg rejste i utide.

Det var så også det år Ditte blev født. Den 1. februar 1948 fik vi en lillesøster - en efternøler men hun var en rigtig livsglad Pige der var altid fest og sjov på en pæn måde hvor Ditte var. Hun døde alt for tidligt, kun 51 år blev hun.

Min lillesøster Ditte

Ditte og Chresten

Heldigvis måtte jeg være hjemme ved mine forældre, til jeg fandt noget andet arbejde. Det blev ved en ungkarl, som havde et landbrug. Så var jeg mere selvstændig. Der var ikke en frue at gå og skændes med, og der var jeg meget glad for at være.

Vores forlovelsesbillede

Voksenlivet med egen familie.

Det var den sommer Børge og jeg blev ringforlovet, og så gik det sådan, at jeg blev gravid.

Da min Far blev alvorlig syg, måtte jeg flytte hjem igen for at hjælpe Mor. Min Far var på sygehuset i lang tid, og blev aldrig helt rask. Han havde kræft i endetarmen og blev opereret for det, som en af de første på den tid. Han levede med stomi til han blev over 80 år.

Den 22. april 1949 blev Mona født. der var meget at se til for min Mor, en syg Mand jeg var der med et spædbarn, mine 5 mindre søskende hvor de 3 skulle i skole og to på 5 og 1 år, men jeg måtte jo tage fat også.

Den dag Mona blev født var jeg også ude for at hjælpe med at malke, men havde det ikke så godt, for jeg var begyndt med veer. Det så mor jo, og så blev jeg sendt ind og lave morgenmad, mens mor blev færdig i stalden og fik bud efter Martha min tante som skulle hjælpe jordemoderen der kom kl.10. Ca.10 minutter efter var Mona født, så det gik hurtig. Jeg var snart på benene igen. Der var ikke tid til at ligge i sengen, der var jo meget at tage fat på. Det var svært for mine forældre. Far var syg og kunne ikke lave noget, men naboer var meget hjælpsomme, og så tog vi fat alle eftersom vi bedst kunne. Børge skulle være soldat og rejste først i maj til Sønderjylland, så det var ikke så meget han var hjemme.

Mona med mor hos fotografen

Mona blev døbt i Øster Hornum Kirke d.10. juli 1949. Min Tante Marta bar hende, og jeg gik ved siden af. Præsten ville ikke, at jeg måtte bære, når vi ikke var gift. Sådan var det dengang. Og jeg måtte heller ikke komme i hvid kjole, da vi blev gift.

Vores brudebillede

Den 15. september 1949 blev vi gift i Øster Hornum kirke. Mine forældre gav os en meget flot fest. Og de gav mig også et tilskærerkursus, som jeg skulle til Aalborg for at deltage i. Jeg boede ved noget familie i Vejgård, og Mona var med og blev passet der, mens jeg var på kursus i 3 uger. Det kursus har jeg haft megen brug for.

Jeg fik igen arbejde som husholder ved en ungkarl Peter Møller, og der kunne jeg have Mona med. Det var i Øster Hornum. Der var ikke meget at lave, for han fik hele kosten, der hvor han arbejdede de første par måneder jeg var der. Så syede jeg en del for nogle. Hans gamle Mor var flyttet på Alderdomshjem, og hun havde en symaskine som jeg gerne måtte bruge. Jeg fandt ud af, at det er værre ikke at have noget at lave end at have for meget. Det er ikke sjovt når tiden bliver for lang.

Det blev forår igen, og Børge kom hjem fra at være soldat. Så vi skulle til at finde noget arbejde og et sted at bo. Det fandt vi i Ellidshøj, hvor vi kunde bo på en gård, og Børge kunne arbejde for gårdmanden. Men det gik slet ikke, for den mand var ikke til at gøre tilpas, så ham og Børge kunne slet ikke arbejde sammen. Vi flyttede så hjem til Mor og Far, selv om der ikke var stor plads, måtte vi være der, til vi fandt noget andet. Og det blev i Suldrup - igen på en gård, hvor vi begge skulle arbejde. Det var hårdt, for vi havde jo Mona, og Malte var på vej, og der var meget arbejde til mig. Men vi var unge og stærke så det gik jo.

Børge som soldat

Malte blev født den 21. januar 1951. Det var en søndag morgen, tre uger før han var ventet. Men nu ville han ud og se på verden, og denne gang var jeg også i gang med at malke men blev vist færdig, før jeg kom ind og fik varme på kakkelovnen og sagt til fru en på gården, at nu var det tiden og ringe til

jordemoderen. Der var så isglat, at der gik to timer, inden hun var der og smed et bækken ind under mig og frakken af med den ene hånd og fat i Malte med den anden. Så var han fremme i lyset, og så fik jeg mere og se til.

Malte

Det værste jeg har oplevet, var en morgen, jeg skulle malke. Der var ca. 17 køer, som skulle malkes morgen og aften. Før jeg gik i stalden, fik Malte en flaske, men der var ikke tid til at se på ham, mens han spiste, så flasken blev lagt på et sammenfoldet håndklæde, og så gik jeg ud og satte malkemaskinen i gang og så ind og se, om han var færdig med at drikke. Han var bare nogen få uger. Han havde desværre fået det store håndklæde op over hovedet og var hel mørkeblå og slap, jeg råbte og skreg og tog ham i benene og rystede ham og heldigvis fik jeg liv i ham igen og nu har vi lige været til hans 60-års fødselsdag den 21. januar 2011

I foråret fandt Børge en lejlighed til os, og han fik også arbejde, og så kunne jeg gå hjemme og passe børn og hus. Det var godt et lille hus, men uden elektricitet og vi skulle fyre i kakkelovn for at få varme men nu havde vi vores eget hjem. Selv om det var langt ude på landet, så var vi endelig os selv, og der boede vi i godt 1½ år og flyttede til en bedre lejlighed i Braulstrup mellem Suldrup og Sønderup. Der havde vi det rigtig hyggeligt. Børge havde godt arbejde, og jeg var lidt ude og hjælpe med noget på landet, hvor jeg kunne have børnene med, men det var ikke så godt med sådan et par størrelser på 1 og 3 år ved siden, når man skulle luge roer eller læsse neg på vogn.

Der var vi så et års tid og har mange gode minder. Så fik Børge arbejde i Aalborg, og det var til en bedre løn. Vi fandt et lille Hus i Øster Uttrup med hjælp af Børges kusine Stense, for det var ikke så let at få en lejlighed, Der var rent og hyggeligt. I de to lejligheder, vi havde haft før, skulle vi have en stor rengøring før vi kunne være der.

Der var vi så til 1. juli 1954, da havde vi købt et gammelt hus i Nørretranders. Det trængte til at blive renoveret, og det blev det. Der blev Ellen født den 16. august 1955. Det var en hurtig fødsel jeg vågnede ved halv et-tiden, fordi Børge lå og sang i søvne. Jeg måtte hurtigt have ham vækket, så han kunne komme hen og ringe efter jordemoderen. Kl.3 var det hele overstået, og Ellen lå og så på os med store øjne og tænkte: hvad mon det er for nogen. Sådan så det ud.

Ellen er døbt i Øster Hornum Kirke. Min søster Karen fik også en pige 4 dage før Ellen blev født, så vores forældre ville holde barnedåb for os. Der var fem børn der skulle døbes, tre store drenge på 3-5-8- måneder og vores to små piger på tre uger.

Huset i Nørretranders før og efter

Da vi ventede Kirsten, fik vi lov til at nedlægge den ene af de to lejligheder i huset. Der boede en ældre dame, men hun var der ikke så meget, hun var mest ved en ven, hun havde inde i Aalborg, så fik vi mere plads.

Kirsten blev født den 10. september 1956. Da fik jeg en blodstyrning, og vi blev hurtigt kørt på sygehuset. Så nu havde vi fire børn. Kirsten blev døbt i Nørre Tranders Kirke. Vi gik derop med barnevogn og min Far og min svoger Jens var Faddere og hele familien var på besøg, Børgeres Mor kogte suppe.

Vi boede der bare ikke så længe, for så ville Børge pludselig være landmand. Det var jeg ikke så glad for, men overgav mig, og der fik vi brug for både kræfter og tålmodighed. 11 år gik der, så kunne vi ikke klare det mere, kræfterne og økonomien slap op. Der skete selvfølgelig også gode ting i de 11 år vi var i Sørup, børnene synes det var nogle gode år, og det er godt at tænke tilbage på, at de har haft det godt.

Gården vi købte i Sørup

Familien i Sørup før Svend Erik blev født

Svend Eriks barnedåb

Og så kom Svend Erik til verden mens vi boede der. Han er født den 26. maj 1962 på en lørdag lige før middag - og på min fødselsdag. Det var en dejlig gave. Om eftermiddagen kom naboens fire piger ned for at se ham, og de havde plukket en buket markblomster, og den lille fyr blev rigtig beundret.

Svend Erik blev døbt i Støvring Kirke, Min bror Hans og hans kone Gudrun stod fadder, og så var der nok lidt familiefest om efter middagen.

Det blev dårlige tider for små landbrug, så det gik ud over økonomien og humøret og kræfterne, så vi kunne ikke blive ved og klare det. De sidste par år var det hårdt, jeg havde fået arbejde på fuldtid, for der skulle jo penge til for at købe ind for, og der var meget at lave derhjemme også.

Mona var i lære som Dameskrædder og boede i Aalborg men var hjemme lørdag - søndag for det meste og var flink til at hjælpe. Malte kom i tømrerlære og boede hjemme, så han hjalp også meget, Ellen og Kirsten gik i skole men tog fat på alt i stald og mark, og Svend Erik kunne køre traktor frem

Vi fik solgt landbrugsejendommen i 1970 og flyttede til Ålborg igen og fik godt arbejde begge to. Vi boede først i lejlighed på Blåkildevej i næsten to år, så købte vi hus på Morgenvej 7 i Øster Sundby. Det var et lille bitte Hus. Men igen gik vi i gang med at bygge til, og nu var det med børns og svigerbørns hjælp. Malte var blevet tømrer og Monas mand, Kalle kunne alt det med smede- og svejsearbejde og kunne også sætte loft op og vores ven Thorvald hjalp som sædvanlig med mange ting. Hele familien var i gang, og der blev et dejligt hus som vi havde i ca. 22 år.

Huset i på Morgenvej før og efter

Vi gik på efterløn da vi blev 60 år. Så købte vi en teltvogn og kørte mange dejlige ture her i Danmark. Til udlandet tog vi på busture og har mange gode minder at tænke tilbage på og mange billeder af venner og familier. Nu er vi mest herhjemme. Vi er begge to i gang med slægtsforskning. Det er meget spændene, og det går der meget tid med. Der er en PC til megen hjælp, så der har vi en hver, og får megen til at gå med det. Vi er begge tilbage i 1700-tallet med slægten. Vi har ikke fundet noget uhyggeligt, men der er megen fattigdom.

Kræfterne blev mindre, som vi blev ældre, og det var svært at klare hus og have, så vi solgte huset og flyttede i lejlighed den 1. februar 1995. Det var på Sebbesundvej i Aalborg. Vi blev også skrevet op til at få en lejlighed i Vejgård Bymidte. Da det blev forår, købte vi en lille kolonihave med et lille hus på og der har vi haft mange gode timer. Men som tiden gik, blev det også for meget. Børge fik en ny hofte, og jeg fik et nyt knæ. Det tager på kræfterne, så haven måtte sælges igen, men vi havde den i ca. elleve år.

Og endelig fik vi en lejlighed i Vejgaard Bymidte. Det er et godt sted at bo for ældre. Her er indkøbsmuligheder lige om hjørnet, så vi kan bare tage indkøbsvognen med hjem til døren.

Vi har det godt og vores børn er kommet godt i gang alle sammen, og børnebørn også. Og nu er der oldebørn både biologiske og medfølgende, og de er velkomne alle. Men det er jo sjovt at se kendetegn ved dem der er biologiske.

Og tiden går hurtig men heldigvis mest med noget godt nu er vi begge blevet 83 år og klarer det meste selv men har hjælp til rengøring.

Den 12. juli 2012: Nu er jeg så blevet 84 år, og vi har fået ny lejlighed i stuen i Vejgaard Bymidte, så vi bliver fri for trapper - dem er vi ved at døje med. I morgen får vi nøglen til den.

Nu har vi så fået ny bolig. Det er et stort arbejde at flytte. Hvis ikke vi havde så god hjælp af vores børn, kunne vi slet ikke klare det. Vi glæder os meget til at blive fri for trapper, og nu er vi så flyttet men er ikke helt på plads. Der sker lidt hver dag, og nu skal vi ud og finde en fødselsdagsgave til Kalle, der skal vi ned i morgen.

Nu har vi så den 2. juni 2013. Der er rigtig fint sommervejr i dag, og det var det også sidste søndag. Da var det min fødselsdag, og alle børn og de fleste børnebørn var hjemme og to oldebørn. Så der var fuldt hus, 22 var vi.

Så er det blevet den 31. juli 2013, og nu har Børge også haft fødselsdag, så er vi begge 85 år. Vi har det godt, selvom alt går lidt langsomt, men så bliver tiden ikke så lang det går bare derudad og pludselig er det tid at tænke på Julegaver igen.

Nu er det vist på tide at skrive lidt igen. Det er nu den 22. november 2013 så nu er det alvor med julegaver. Det kommer vi nu nemt om ved, for vi putter lidt penge i en kuvert til hver, så må de selv finde noget at bruge dem til. Der er jo mange, så der bliver ikke så meget til hver.

Efterskrift v/ Kirsten Andersen, juli 2020 (Annalises datter)

Her slutter Lises fortælling. Hun fortæller ikke så meget om de allersidste år. Hun og Børge fik lov at følges ad i næsten 70 år, og de blev begge 90 år, inden de gik bort. Lise døde den 20. december 2018 og Børge den 4. juni 2019. De elskede at samle os børn med børnebørn og oldebørn. Og de elskede at have familie og venner på besøg og var altid meget gæstfrie.

Lise og Børges Krondiamantbryllup

Den allersidste tid fik Lise og Børge desværre ikke sammen, men så er det fint at læse om alle de år, de har haft sammen, og hvor de har haft det godt trods meget slid.

I den største del af fortællingen beskriver Lise sin barndom og ungdom på Tranten og i Øster Hornum og omegn. Her får man et godt indtryk af en landarbejderfamilies vilkår i 1930'ernes Danmark og ikke mindst ungdommens vilkår for at samles i tiden under besættelsen.

Jeg har redigeret teksten med få tilføjelser og sat flere billeder til, end Lise selv havde nået et vælge. Lise var skrap til PC i forhold til sin alder, men fotoarbejde blev hun aldrig helt gode venner med. Retskrivningsmæssigt har jeg ikke korrigeret. Lise gik i skole i en tid, hvor navneord skulle skrives med stort begyndelsesbogstav, så det har hun gjort de fleste steder, og det har jeg ladet stå.

Annalise Jensine Hansen f. Andersen (1928-2018)
Erindringer. Hovedsageligt barndom og ungdom på Tranten og i Øster Hornum

Sammen med børn, børnebørn og oldebørn til Krondiamantbrylluppet 2014